ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Rjava ni od včeraj!

... 1904... 1906...
...1909... 1932, 1933... 1939...
1955... 1964... 1969... 1979... 1983, 1984... 1991,
1992, 1993... 1996... 2005...
2010, 2011, 2012...

Vrhnika, 2. marec 2012
Na **20.** jubilejnem občnem zboru **Zveze rejcev govedi rjave pasme Slovenije**

Tomaž Perpar, Mija Sadar in
Sonja Arlič

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

Naše misli
so usmerjene v prihodnost,

vendar
o njej ne moremo govoriti,

če ne premislimo
o sedanjosti

in se s spoštovanjem
ne zazremo v preteklost.

Sonja Arlič, 2010

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

Razvojna pot v kontroli in selekciji sega več stoletij nazaj: (5 obdobij)

1. **Obdobje fiziokratizma v času Marije Terezije, ustanavljanja kmetijskih družb** (1767 v Ljubljani) **in jožefinskih reform** (ukinjanje podpore, razpuščanje…)**;**

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

Razvojna pot v kontroli in selekciji sega več stoletij nazaj: (5 obdobij)

2. Obdobje od leta 1848. do 1918:

- **Ponovna oživitve kmetijskih družb**
- **Poudarek dela na kontroli pasem**

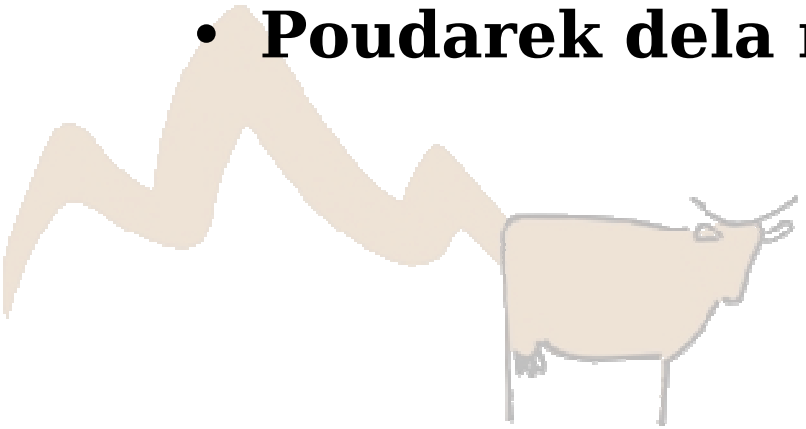

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

Vrhniška mlekarna pred približno 100 leti

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

…

1874 prva mlekarska zadruga v Podljubinju

1899 Bikorejsko društvo, ki ga je ustanovila kranjska kmetijska družba z namenom, da se izboljša pasma govedi

1904 mlekarska zadruga na Vrhniki

…

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

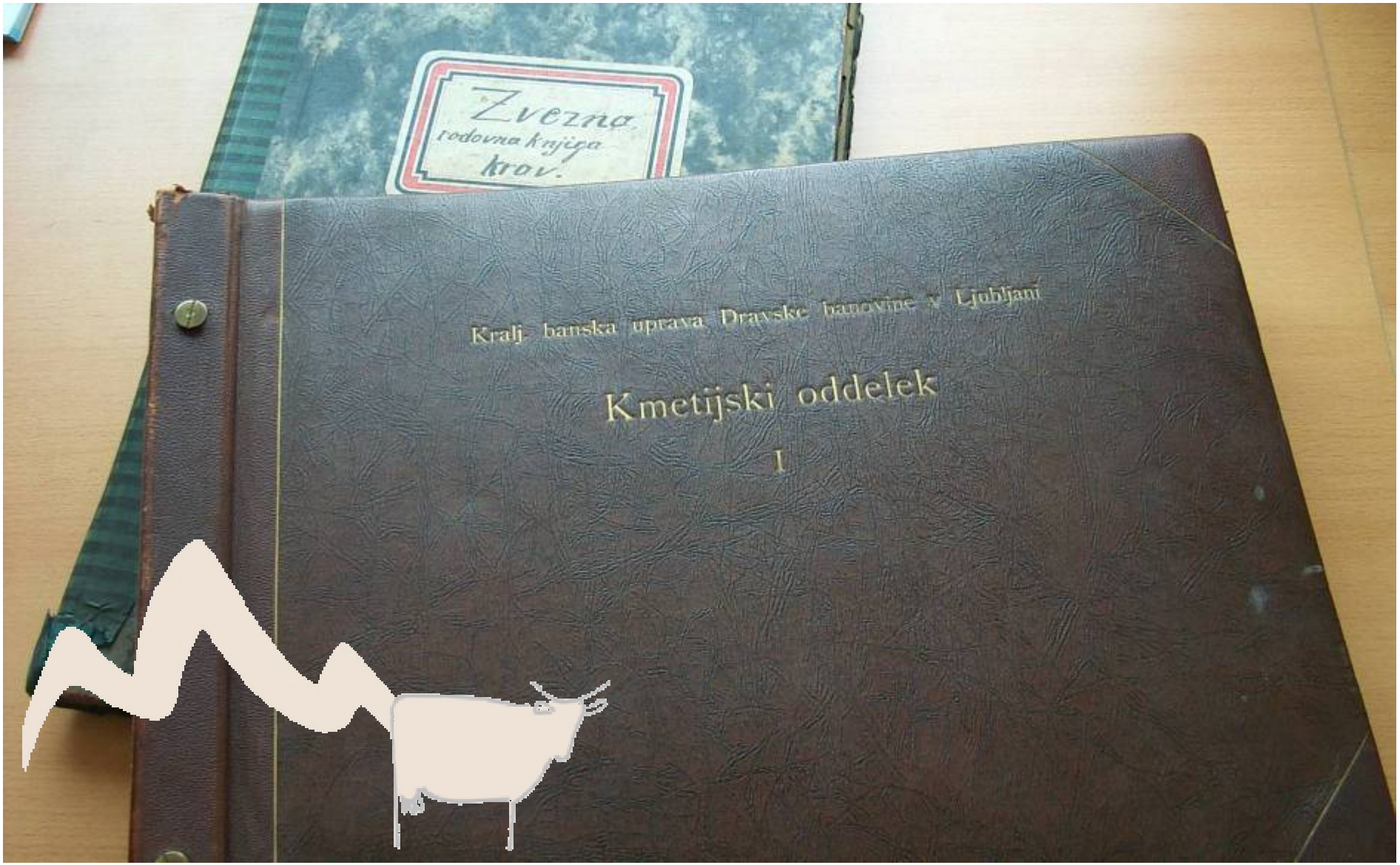

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

…

1904 **V Mariboru je 5 veleposestnikov, ki so redili krave montafonske (rjave)pasme, ustanovilo prvo kontrolno društvo za mlečnost krav**

1905 **V Selcah nad Škofjo Loko je bila ustanovljena živinorejska zadruga, ki je leta**
1906 **uvedla kontrolo prireje mleka**

1909 **V Sodražici pri Ribnici je bila ustanovljena organizacija kmetov za pospeševanje reje sivo rjave živine**

…

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

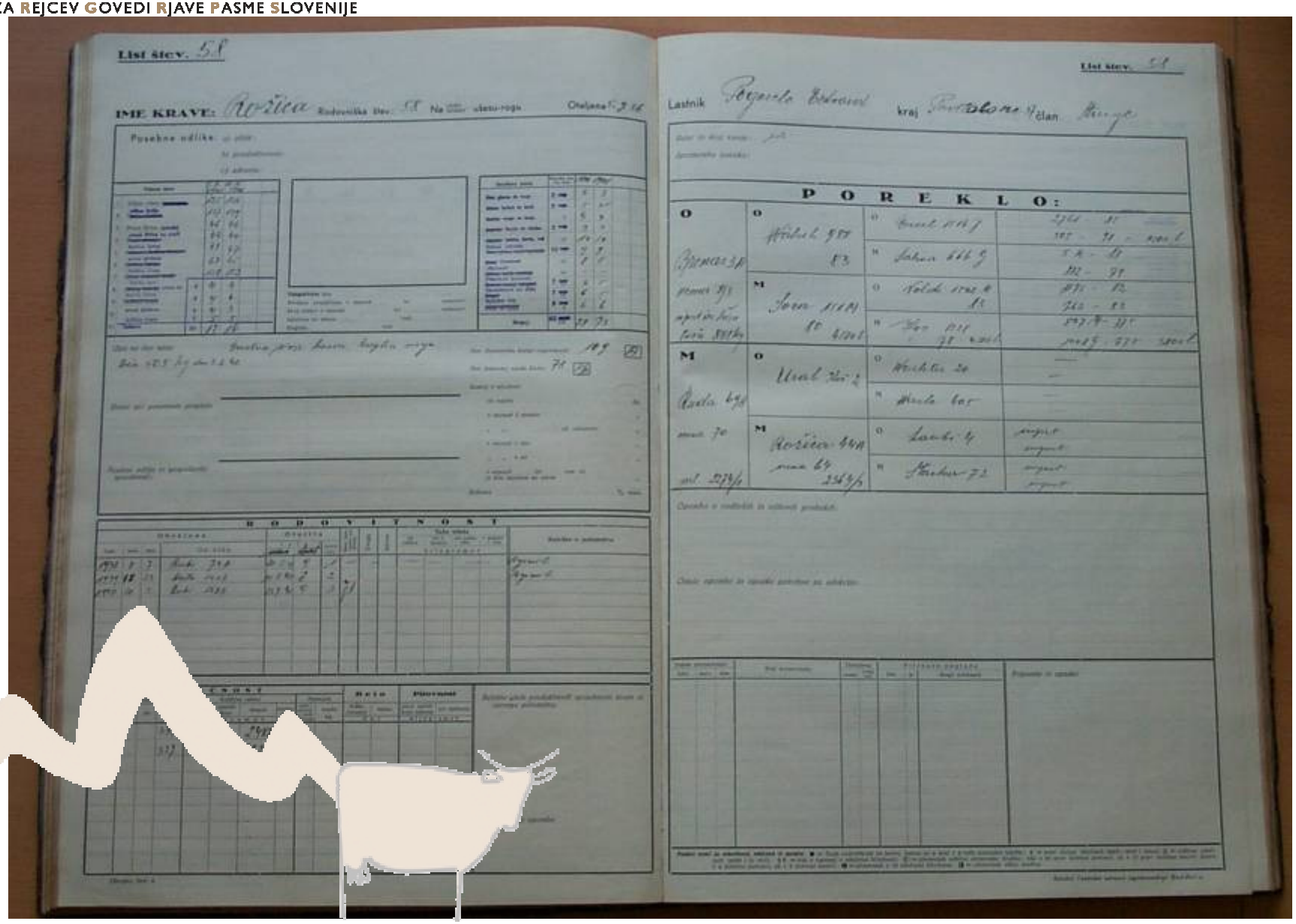

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

Razvojna pot v kontroli in selekciji sega več stoletij nazaj: (5 obdobij)

3. **Med leti 1918 in 1941**
   - **Razvoj selekcijskih društev**

     1931 živinorejsko selekcijsko društvo v Novem mestu…

     1933 Zveza selekcijskih organizacij za sivo-rujavo dolenjsko govedo

   - **1938 določitev pasemskih rajonov**

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

- **1938 določitev pasemskih rajonov**

<u>Za sivorjavo govedo v okrajih</u> (srezih)**:**
Črnomelj,
Kočevje,
Novo Mesto,
Litija,
Krško,
Logatec ter
dolenjski in
notranjski del okraja Ljubljana-okolica.

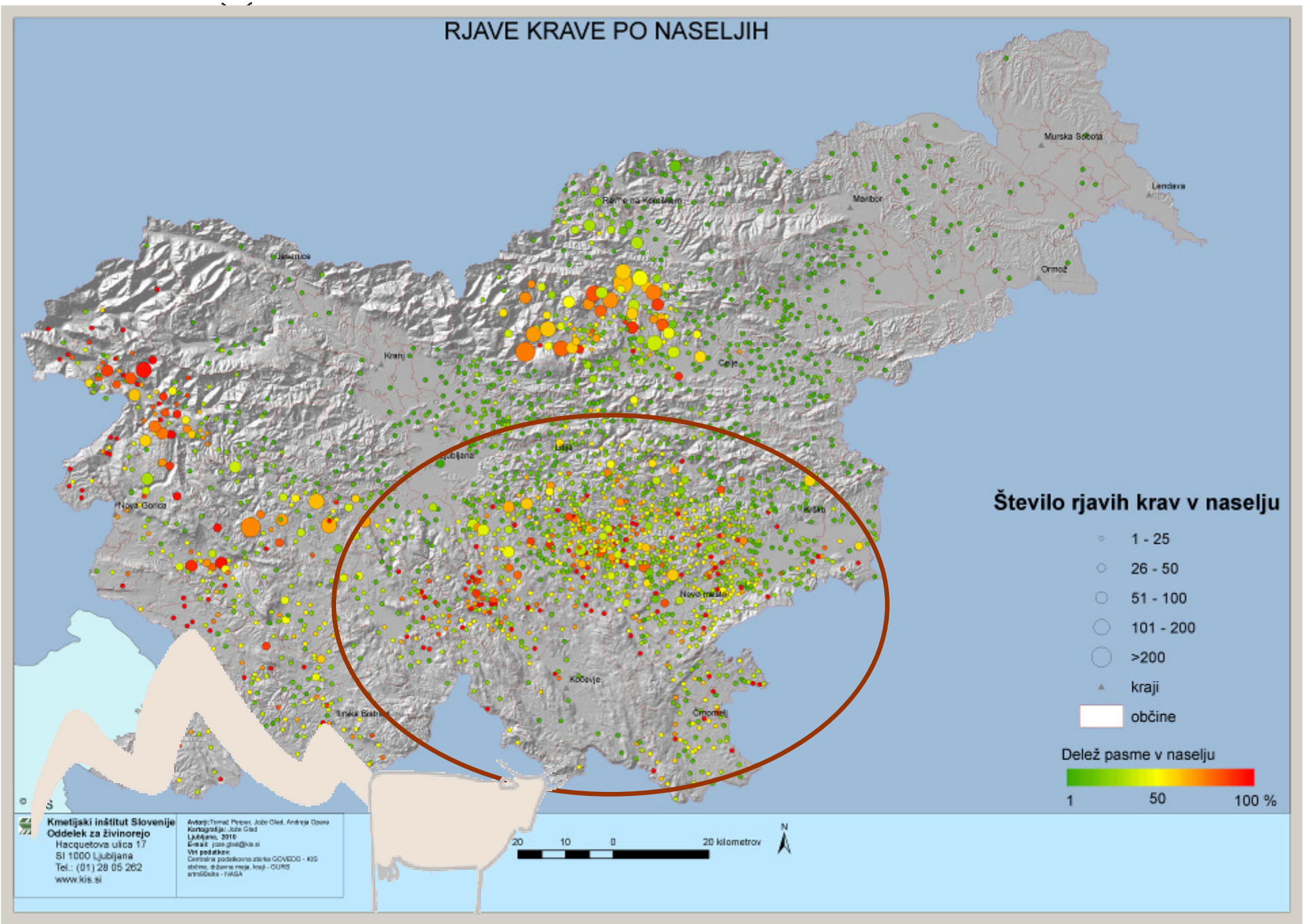
RJAVE KRAVE PO NASELJIH
Murska Sobota
Lendava
Maribor
Ormož
Ravne na Koroškem
Jesenice
Kranj
Celje
Ljubljana
Litija
Nova Gorica
Krško
Novo mesto
Kočevje
Trebnje
Črnomelj
Število rjavih krav v naselju
1 - 25
26 - 50
51 - 100
101 - 200
>200
kraji
občine
Delež pasme v naselju
1
50
100 %
20
10
0
20 kilometrov
N
Kmetijski inštitut Slovenije
Oddelek za živinorejo
Hacquetova ulica 17
SI 1000 Ljubljana
Tel.: (01) 28 05 262
www.kis.si

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

Razvojna pot v kontroli in selekciji sega več stoletij nazaj: (5 obdobij)

4. Čas socialistične Jugoslavije

- **1946 obnovili oziroma na novo ustanovili so 135 živinorejsko selekcijskih zadrug**
- **1949 Uvajanje umetnega osemenjevanja**
- **1952 Kmetijski inštitut prevzame strokovno delo v govedoreji**
- **1955 V Ljubljani je bila prva državna razstava sivo rjavega goveda**
- **1958 Ustanovljeni so živinorejsko veterinarski zavodi**

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

- **1964 Ustanovljeno je bilo evropsko združenje rejcev rjavega goveda**

- **1969 V Lipici je bila Evropska konferenca rejcev rjavega goveda**

  in

  druga državna razstava govedi rjave pasme

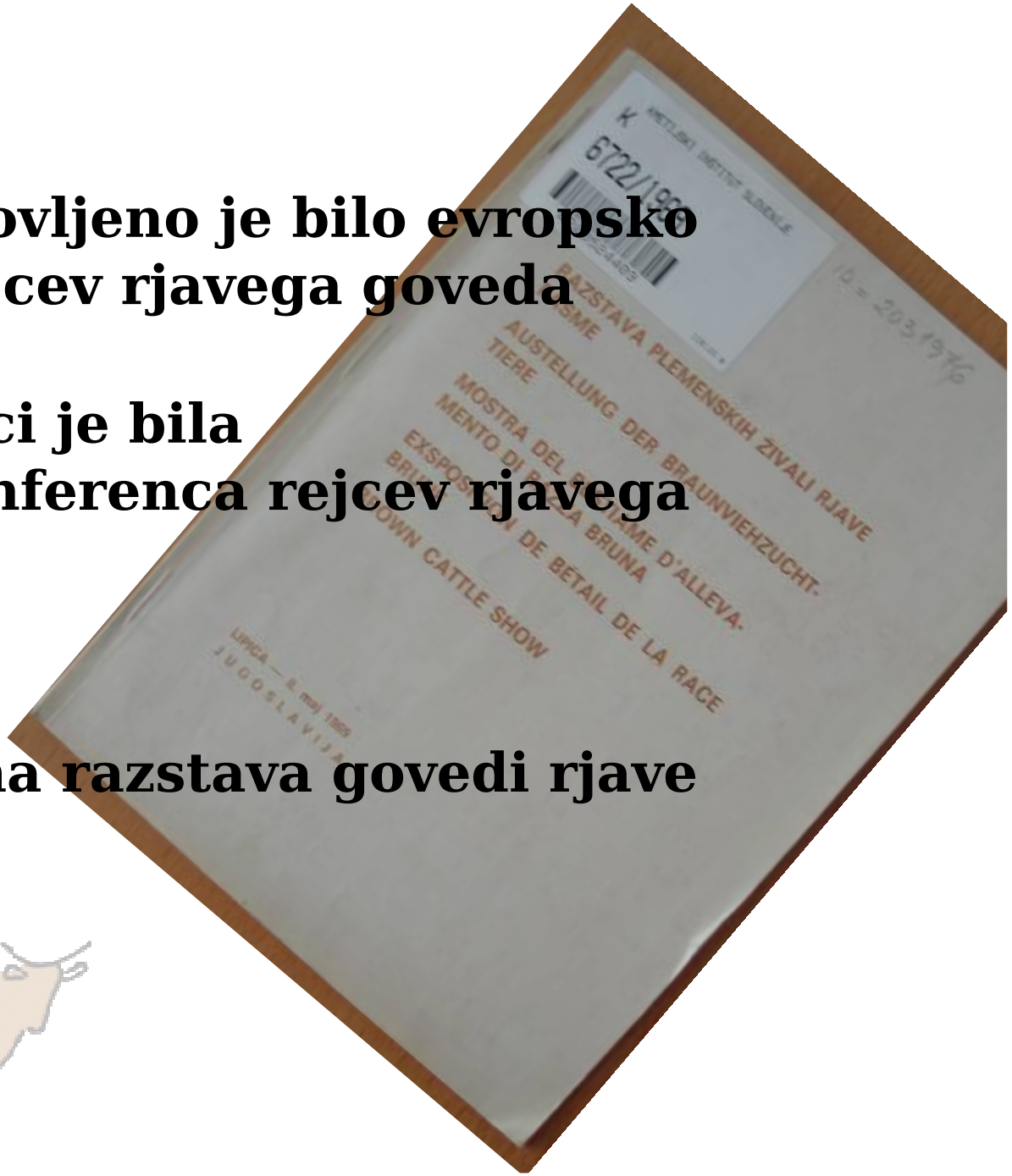

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

- **1971 ŽPS**
- **1979 Pri ŽPS je bila ustanovljena komisija za rjavo pasmo**
- **1981 GSS**
- **1983 Posvet o rjavem govedu v Portorožu**

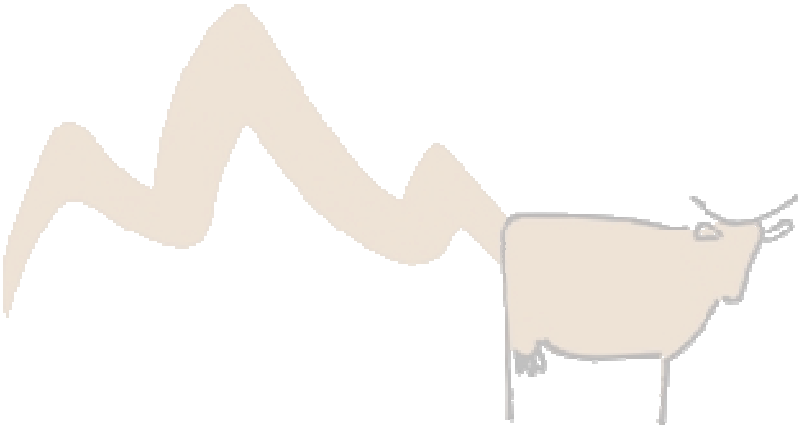

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

Rjavo govedo

Glasilo ŽPS – komisije za rjavo pasmo
Predhodnik današnjega lista z istim imenom

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

- **1984 Na Bledu je bila Evropska konferenca rejcev rjavega goveda**

- **1991 V Gornji Radgoni je bila tretja državna razstava govedi rjave pasme**

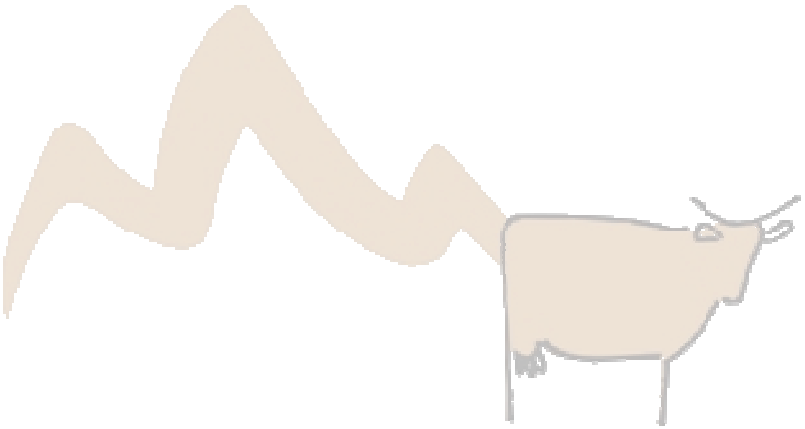

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE

Razvojna pot v kontroli in selekciji sega več stoletij nazaj: (5 obdobij)

5. Obdobje po letu 1991

- **Ustanavljanje območnih društev govedorejcev**
- **Povezovanje v pasemske zveze in društva na ravni države**
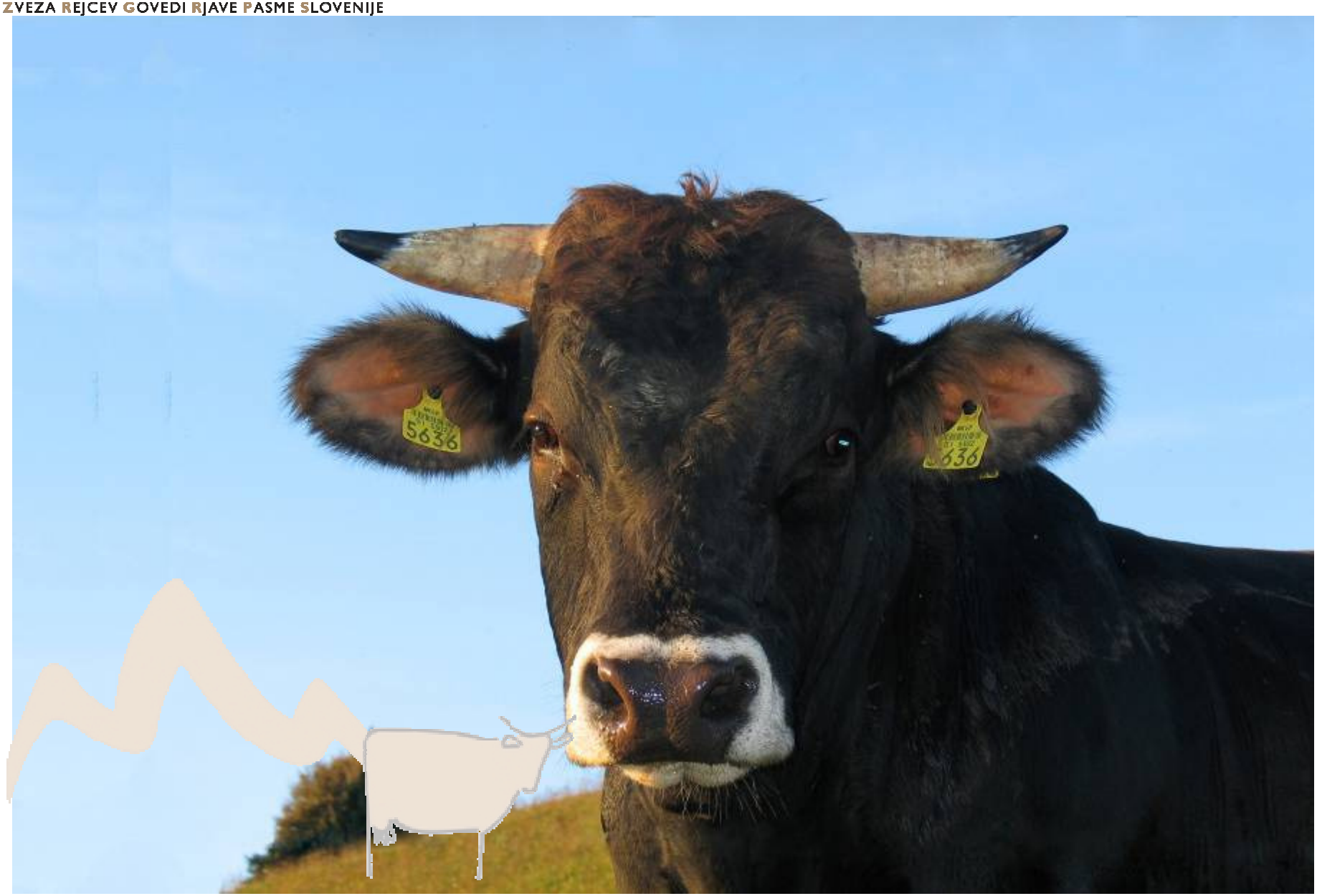
ZVEZA REJCEV GOVEDI RJAVE PASME SLOVENIJE